

УДК 378

Ніна Тверезовська, Тетяна Мельничук

КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ДО СУТНОСТІ ПОНЯТТЯ “КУЛЬТУРНА ІДЕНТИЧНІСТЬ” ПРИ ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ

У статті розкрито сутність і зміст поняття “культурна ідентичність”. З культурологічної точки зору охарактеризовано художньо-творчу діяльність студентів як складову культурної ідентичності особистості. На прикладі Національного університету біоресурсів і природокористування України розкрито форми художньо-творчої діяльності студентів, показано їхній розвиток у пізнавчальній діяльності.

Ключові слова: ідентичність, культура, культурологічний підхід, театр, студія, гурток, клуб, позанавальна діяльність, творча діяльність, естетична діяльність.

N. Tverezovska, T. Mel'nychuk. Cultural studies approach to the essence of the concept of “cultural identity” in preparing students

The paper disclosed the nature and content of the concept of “cultural identity”. From the cultural point of view characterized by artistic and creative activities of students as part of the cultural identity of the individual. In the case of the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine disclosed forms of artistic and creative activities of students, showing their development in extracurricular activities.

Keywords: identity, culture, cultural studies approach, a theater, studio, club, clubs, extracurricular activities, creative activity and aesthetic activity.

Н. Тверезовская, Т. Мельничук. Культурологический подход к сущности понятия “культурная идентичность” при подготовке студентов

В статье раскрыта сущность и содержание понятия “культурная идентичность”. С культурологической точки зрения охарактеризована художественно-творческая деятельность студентов как составляющая культурной идентичности личности. На примере Национального универси-

мета биоресурсов и природопользования Украины раскрыты формы художественно-творческой деятельности студентов, показано их развитие во внеучебной деятельности.

Ключевые слова: *идентичность, культура, культурологический подход, театр, студия, кружок, клуб, внеучебная деятельность, творческая деятельность, эстетическая деятельность.*

Постановка проблеми в загальному вигляді. Незалежність української держави, її трансформація у європейське співтовариство утворило нове культурне середовище, яке гостро потребує долати розрив між минулим і майбутнім задля духовної та семантичної “безпеки” з метою уникнення репрезентації своєї ідентичності через чужі культурно-антропологічні схеми та структури.

Шляхи пошуку демократичного й зрівноваженого балансу між “старими” та “новими” культурними ідентичностями простежуємо в інтелектуальних та мистецьких практиках, які наділяються привілеєм виходити поза межі повсякденної рутини, звільняти уяву, відновлювати те, що загубила більшість, набувати художніми чи іншими засобами нових ідентичностей, розширювати межі свободи, наданої в межах громадянського або посттоталітарного суспільств.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Категорія “ідентичність” – одна із найпоширеніших у філософії, психології, ентології, культурології, соціальної антропології тощо. У значенні “особистісного-Я” вона вперше була застосована У. Джеймсом, одночасно поєднуючи в собі два аспекти “Я-об’єднуюче” та “Я-об’єкт”. Послідовники У. Джеймса З. Фрейд, Е.Еріксон вивчали механізми взаємодії між особистістю та соціальною групою.

Мета – з культурологічного погляду розкрити культурну ідентичність у процесі навчання студентів.

Виклад основного матеріалу. Багатоаспектність характеру категорії ідентичності зумовлює й широкий свій зміст, включаючи різні сторони соціального буття, багатогранність людського досвіду та практичної діяльності людей. Сутність цього поняття змінюється з історичними соціальними і політичними умовами. У контексті зазначених процесів проблема ідентичності в сучасній Україні набуває особливо актуального значення. Таким чином, становлення української державності передбачає акцентування уваги

на цьому феномені. Мова йде як про ідентичність особистості, так і про ідентичність етносу в цілому, його матеріальної і духовної культури.

Культура – одне з найскладніших філософських і соціологічних понять, що охоплює величезний світ явищ. Сам термін походить від латинських слів “*colo*”, “*cultio*”, що означає обробіток, “*colore*” – обробляти, вирощувати, а пізніше – поклонятися та вшановувати богів чи предків. До середини I ст. до н. е. ці слова пов’язувалися із землеробською працею, але М. Катон пише, що обробіток окремої ділянки неможливий без особливого душевного настрою селянина. З часом це слово стало вбирати в себе все більш широке коло предметів, явищ, дій, загальними властивостями яких були їх неприродний, так би мовити “протиприродний”, характер, людинотворче, а не божественне походження. Відповідно і сама людина тією мірою, в якій розглядалася як творець себе самої, плід перетворення богоданного або природного матеріалу, потрапила в сферу культури і придбала поняття “освіта”, “виховання”.

Поступово поширюючись на виховання і навчання у XVII ст. слово “культура” починає вживатися як самостійний термін для означення духовного світу людини, яка здатна протистояти природі.

Отже, в буденній свідомості “культура” виступає як образ, що об’єднує науку, релігію, мистецтво та ін. Саме вона відрізняє людину від решти живих істот, тобто, означає універсальне відношення людини до світу, через яке створює світ і себе. Кожна культура є способом інтелектуально-творчої самореалізації людини. Тому вивчення інших культур збагачує нас новими знаннями, творчим досвідом.

Таким чином, культура – універсальний спосіб творчої самореалізації людини через прагнення розкрити і ствердити сенс людського життя у співвідношенні з сущим, постаючи перед людиною як смисловий світ, що надихає, об’єднує і визначає спосіб буття і світовідчужання людей [2, с. 14].

Динаміка взаємин культури і людини виявляється в тому, що в різні періоди свого життя вона опановує і розвиває різні пласти життєдіяльності: матеріальний, технологічний, сенситивний, художній, духовний, плотсько-емоційний. Залежно від багатьох об’єктивних та суб’єктивних чинників у самій людині переважає та або інша позиція щодо культури: споживча, креативна, творча, новаторська,

відтворююча. Але за будь-яких обставин культура є потужним джерелом розвитку людини, її соціалізації й індивідуалізації.

На основі вищесказаного ми узяли за основу поняття про культуру як особливий соціальний механізм накопичення, зберігання і трансляції людського досвіду. Одним із проявів культури виступає система норм і цінностей, які трансформуються в соціальну пам'ять. Отже, в суспільстві культура виконує функцію соціальної генетики [3, с. 25].

Культура особистості – це система знань, поглядів, переконань, умінь, що сприяють виникненню механізмів і технологій використання накопиченої соціальної інформації, яка, своєю чергою, транслюється в усі аспекти життєдіяльності людини, утворюючи культурний генофонд суспільства. У зв'язку з цим і культура, і особистість – поняття взаємопов'язані та взаємообумовлені [1].

Освіта як сфера соціокультурної діяльності, дає великі можливості для усвідомлення світової культури і формування в особистості культурологічної основи [4, с. 146].

Основні напрями культурологічних досліджень визначаються можливостями культурології в художньо-естетичному впливі на особистість.

Ось чому культурологічна парадигма професійної освіти має бути орієнтована на розвиток особистості як основного творця і носія культурних цінностей.

Художньо-творча діяльність студентів – активна форма виховання й водночас прояву естетичного ставлення молоді до мистецтва, що відрізняється особливим естетизмом мети, обраних засобів, різноманітністю художніх дій, креативністю результату. Очевидно, що відображення життя в різних формах художньо-творчої діяльності співвідноситься з наявним для конкретної особистості естетичним ідеалом, який несе в собі красиве в міру своєї істини, народності, гуманізму, адже людина розглядає й оцінює навколишніх і себе в цьому світі з огляду на усталені суспільні уявлення про прекрасне і потворне, трагічне і комічне, високе і низьке. Саме тому науковці вбачають творчу діяльність частиною естетичної, оскільки мета першої має естетичну спрямованість на адекватне сприймання творів мистецтва.

У художньо-творчій діяльності відбувається формування й водночас відбиття духовних потреб особистості. Активна в ній

участь особистості поступово призводить до реалізації творчого потенціалу, якісної зміни світогляду, переконань і поведінки, перетворення її в суб’єкт естетичної діяльності (В. Бутенко, В. Волкова, О. Глузман, О. Кучерявий, О. Пономаренко та ін.). Отже, між потребами й діяльністю існує взаємозворотній процес, який безпосередньо стосується художньо-творчої діяльності студентів (Л. Виготський, М. Джижар’ян, О. Леонт’єв, В. Петрушина, С. Рубінштейн). Саме діяльність виступає універсальною формою самоствердження людини, у реалізації якої відбувається активне засвоєння об’єктивної дійсності, створення нових суспільно-природних комплексів і соціальних утворень.

Зауважимо, що найчастіше художньо-творча діяльність спонукається низкою мотивів-потреб, а саме: потребою у спілкуванні з музикою; потребою у спілкуванні з людьми через музику; потребою в самореалізації творчого потенціалу, тощо.

Результати наукових досліджень і власний досвід дозволили дійти висновку щодо позитивного впливу художньо-творчої діяльності на інші аспекти професійної підготовки та діяльності студентів, які гармонійно поєднують навчання з творчою діяльністю й мистецтвом. Адже саме в художньо-творчій діяльності, на основі естетичного досвіду відбувається удосконалення смаку, мобілізуються репродуктивні та продуктивні сили й здібності, творча уява. Творчість надає вихід реалізації індивідом унікальних потенцій, тому між процесом творчості й здатністю людини до виконання суспільно значущої діяльності, що набуває характеру самореалізації, існує прямий зв’язок. Науковці доводять: якщо людина освоїла творчість повною мірою – і за процесом її впливу, і за результатами – значить, вона вийшла на рівень духовного розвитку, оскільки їй доступне переживання моментів поєднання всіх внутрішніх позитивних якостей (Г. Горбуліч, І. Карпенко, О. Кучерявий та ін.).

Найповніше риси творчої особистості (швидкість мислення, здатність до аналогій і протиставлень, експресивність, уміння переключатися з одного класу об’єктів на інший, адаптаційна гнучкість або оригінальність, уміння надавати художній формі необхідних рис), які виявляються в будь-якому виді творчої діяльності, визначив Д. Гілфорд.

Художня діяльність як діяльність митця, неможлива без творчості, проте вона передбачає досягнення соціально-значущого ре-

зультату завдяки надзвичайним здібностям музикантів, художників, поетів тощо, які роблять ці досягнення можливими.

Мистецтвознавці та психологи відзначають особливу роль натхнення, що пробуджує незвичайну творчу енергію, робить процес художньої творчості надзвичайно плідним і результативним. Вони визначають його як специфічний творчо-психологічний стан ясності думки, інтенсивності її роботи, багатства й швидкості асоціацій, глибокого проникнення в суть життєвих проблем, могутнього сплеску накопиченого в підсвідомості життєвого й художнього досвіду й безпосереднього включення його у творчість (Н. Миропольська, Б. Теплов, Б. Юсов та ін.).

Художньо-творча діяльність розуміється як самодіяльність, що охоплює зміну дійсності й самореалізацію особистості в процесі створення матеріальних і духовних цінностей.

Естетична діяльність визначається як форма специфічно людського активного ставлення до світу, змістом і метою якої є зміна й перетворення світу за законами краси; специфічний вид практично-духовної (створення творів мистецтва, фольклор, дизайн) і духовної (естетичне споглядання, естетичне сприймання) діяльності.

Ю. Борєв, характеризуючи художньо-творчу діяльність у більш широкому значенні, виділяє в ній два паралельні рівні – діяльність, спрямовану безпосередньо на внутрішній світ людини, яка включена в художньо-естетичну діяльність, її самооцінку, самотворення, внутрішній діалог із собою, і діяльність, спрямовану назовні. Основою художньої діяльності, яка ґрунтується на одному з видів мистецтва, учений вважає творчість за законами краси. Естетичну діяльність він підрозділяє на практичну, художньо-практичну, художньо-творчу, художньо-рецептивну (сприйняття творів мистецтва), рецептивно-естетичну, духовно-культурну (відтворення ідеалів особистого смаку, винесення смакових суджень, оцінок).

М. Каган у продовження діалогу щодо сутності художньої та естетичної діяльності виділяє п'ять її видів, зокрема перетворювальну, пізнавальну, ціннісно-орієнтаційну, комунікативну й художню. Саме художня діяльність утворюється за допомогою синтезу інших видів діяльності. У результаті виникає своєрідне взаємопроникнення видів діяльності зі структурними елементами мистецтва, з чого автор доходить висновку про мистецтво як “образну модель людської життєдіяльності”.

Найближче до характеристики саме художньо-творчої діяльності наблизився С. Раппопорт. Духовно-практичний вплив, за його твердженням, передбачає художнє пізнання дійсності, художньою оцінкою в процесі сприймання твору; переживання, роздуми, викликані твором, виконавчою чи творчою діяльністю під впливом отриманих вражень.

Важливим питанням виступає проблема ієрархії ціннісних рангів, що характеризує ступінь схильності людини до художньої творчості. До таких учені зараховують: здібності – обдарованість – талановитість – геніальність. Художня обдарованість припускає гостру увагу до життя, уміння вибирати об’єкти уваги, закріплювати в пам’яті ці враження, витягати їх з пам’яті й включати в багату систему асоціацій і зв’язків, які диктуються творчою уявою. Діяльністю в тому чи іншому виді мистецтва, у той чи інший період життя займається багато хто з більшим або меншим успіхом. Людина художньо обдарована, створює твір, що має стійку значимість для певного суспільства на значний період його розвитку. Талант породжує художні цінності, що мають неминуче національне, а часом і загальнолюдське значення. Геніальний же майстер створює найвищі загальнолюдські цінності, що мають значимість на всі часи.

Ставлячи художньо-творчу діяльність на один з головних щаблів навчально-виховного процесу, ми намагались включити у неї студентів, починаючи із загострення їхньої уваги до явищ світу музики, розвитку вміння утримувати їх у пам’яті та осмислювати, самореалізуватись у різних видах художньо-творчої практики (Б. Юсов).

Художньо-творчу діяльність більшість науковців розглядає у нерозривній єдності сприйняття – виконавства – творчості під впливом сприйнятого. Забігаючи уперед, зазначимо, що в побудові програми експериментальної роботи ми також урахували значення цієї тріади, проте не завжди її елементи були невід’ємні в часовому й просторовому вимірах.

Проаналізуємо найбільш поширені види художньо-творчої діяльності студентів в умовах позааудиторної роботи Національного університету біоресурсів і природокористування України.

Найбільш доступним видом творчого виконавства є *вокально-хоровий спів*, який, звертаючись до емоцій та почуттів, зароджує

різноманітні складні переживання, надає можливість для самовираження та самореалізації молоді. Заняття співом приводить у дію всю систему емоційно-образного мислення, має велике значення психічного ставлення особистості, розвитку її загальнолюдських і особистісних якостей. Образи вокально-хорової музики збуджують емоційні переживання, усвідомлення змісту художнього твору, примушують замислитися над пошуком істини, ідеалу. Заняття співом запускає в хід усю систему емоційно-образного мислення, має велике значення в психічному становленні людини, у розвитку її особистісних якостей. Образи вокально-хорової музики спонукають до емоційного співпереживання, усвідомлення змісту хорової музики змушує задуматися над пошуком істини, прагненням до ідеалу.

Мова вокально-хорової музики – мелодія, слово, музична форма, ритм, динаміка, тембр, темп тощо – викликають роботу всіх органів почуттів, розвивають музичні здібності, сенсорну культуру, виховують музично-естетичний смак, впливають на розвиток особистості. Усе це разом узятє є засобом досягнення однієї мети – дати змогу молоді завдяки голосу зблизитися з музикою настільки, щоб бути не тільки пасивним або в кращому випадку сприятливо налаштованим мовчазним слухачем, а прийняти її, відтворити власні враження, переживання всіма доступними художніми засобами.

Народний ансамбль пісні і танцю “Колос” (художній керівник та диригент – заслужений працівник культури України С. Семановський) створено у 1957 році з метою розвитку професіоналізму, ритму, розширення народного жанру, географії танцю, виховання інтелігентності, художнього та естетичного смаку, самоорганізації студентів, удосконалення художньо-виконавського рівня, організація концертної діяльності.

Репертуар ансамблю багатий і різноманітний. Основу складають обробки українських народних пісень, авторські пісні, народні танці в оригінальних постановках, масштабні вокально-хореографічні композиції.

Провідним колективом серед аграрних закладів України є *Народний духовий оркестр* університету (керівник – лауреат Міжнародного конкурсу В. Якимчук) створений у 1947 році. Колективу притаманна громадська активність, високий професіоналізм, бажання здобувати нові мистецькі вершини.

За значні досягнення у пропаганді музичного мистецтва у 1976 році колективу оркестру було присвоєно високе звання “Народний”. Його основу складають студенти різних факультетів. Провідну роль відіграють також професійні музиканти – концертмейстери груп.

Репертуар складається зі старовинної музики, творів сучасних композиторів, обробка популярних й українських народних мелодій тощо.

Вокальний гурт і студію “Октава” (художній керівник – Г. Каргальцева) створено у 1998 році як ансамбль солістів.

Вокалісти знайомляться з різноманітними стилями в музиці. У репертуарі – джазові композиції, сучасні обробки народних пісень світу, низка українських пісень. Гурт є неодноразовим лауреатом Всеукраїнських конкурсів та фестивалів народної творчості.

Багато років в університеті працює *студія академічного співу* (керівник – заслужена артистка України, доцент кафедри культурології Н. Шелепницька). Її учениця (аспірантка Інституту бізнесу) – Худіч Лілія – вступила до Національної музичної академії ім. П. І. Чайковського (клас народної артистки України Є. Мірошниченко).

Вихованці студії – призери різноманітних фестивалів та конкурсів.

Камерний академічний хор (художній керівник – Л. Шкварун) було створено у 2005 році. На базі хору діє вокальний ансамбль, основним завданням якого є ознайомлення студентів із неповторною скарбницею світової та української хорової музики.

Колектив виконує твори вітчизняних та зарубіжних композиторів, класиків.

Розвиток духовності студентів засобами музики; формування ціннісних орієнтацій; вироблення естетичного ставлення до музичного мистецтва; відвідання київських театрів з наступним аналізом мистецтва лежить у діяльності гуртка *“Духовність і музика”*.

Іншим видом художньо-творчої діяльності студентів є *спеціально організоване сприймання музичних творів* з наступною *художньою комунікацією* в межах факультативного курсу чи гуртка. Незважаючи на те, що науковці вбачають першочерговість сприймання серед інших видів художньо-творчої діяльності, ми розглядаємо його на другому місці, оскільки, на жаль, в університетському житті організоване художньо-естетичне сприймання музичних

творів не є поширеною формою роботи. Водночас значення культури у формуванні особистості, розвитку її музично-естетичних смаків важко переоцінити.

Музичне сприйняття за В. Остроменським – найбільш всеосяжний вид музичної діяльності – ґрунтується на всіх здібностях тих, хто входить у структуру музикальності. Але разом з тим музичне сприйняття, якщо воно є єдиним або основним видом музичної діяльності, також позначається на характері музикальності.

Музичне сприйняття як один з видів музичної діяльності, поєднаний з музичною творчістю, музичним виконавством і сприйняттям музичних творів. Творчість, виконавство і сприйняття музики підлеглі загальним, єдиним музичним закономірностям, обумовленим специфічною сутністю музики як різновиду мистецтва. І якщо хоч один з цих видів музичної діяльності, незважаючи на властиві тільки йому особливості, не підкорився б цим закономірностям, музика не змогла би бути самостійним видом мистецтва, своєрідною формою суспільної свідомості.

Учений справедливо визначає музичне сприйняття найбільш всеосяжним видом музичної діяльності, яке вимагає необхідної певної підготовки, що дає можливість розбиратися в музичних творах, оцінювати їх, відбирати у свій художній фонд лише найбільш яскраві зразки музичного мистецтва. Визначаючи процес музичного сприйняття єдиним і неподільним, учений все-таки виділяє в ньому кілька етапів. Зокрема, *первісне сприйняття*, що є, по суті, емоційно-образним відбиттям музичного твору в його об'єктивній цілісності й різноманітті; сприйняття – переломлення змісту музичного твору в призмі творчих можливостей та індивідуального досвіду слухачів; сприйняття збагачене індивідуально-особистісним ставленням слухача.

У низці наукових праць розкривається значення окремих видів художньо-творчої діяльності студентів, характеризуються особливості її перебігу, підкреслюється роль певних чинників, що стимулюють її активність. Так, Т. Скорик досліджує окремі види художньо-творчої активності студентів як складової естетичного досвіду. Застосуванню засобів інструментальної музики у професійній підготовці присвячено дослідження Л. Гончаренко. О. Дем'янчук вказує на роль музично-естетичних інтересів як вибіркової спрямованості особистості на пізнання мистецтва саме під впливом його емоційної

привабливості, що проявляється в активному прагненні до музично-творчої діяльності та в потребі естетичної діяльності. Вивченню досвіду організації художньо-творчої діяльності в естетичному вихованні майбутніх педагогів присвячено дослідження С. Мельничука, в якому охарактеризовані різні види художньо-творчої діяльності студентів у різні роки минулого століття: творчу продуктивну (образотворчу, літературну, засобами декоративно-прикладного мистецтва); репродуктивну естетичну діяльність, зокрема хорові, вокальні, хореографічні, музичні колективи; творчо-репродуктивну, до якої належить діяльність творчих колективів, що мають високе звання “народних” – театри, ансамблі, хорові колективи тощо; дослідницьку естетичну діяльність.

Досліджуючи природу музично-естетичних орієнтацій студентської молоді В. Дряпіка підкреслював, що людина намагається в музично-творчій діяльності одержати задоволення, естетичну насолоду, що стає можливим, якщо вона відчуває глибокий музично-естетичний інтерес, який зумовлює ту чи іншу глибину впливу на людину, оскільки сприяє добровільному перетворенню цінностей музичного мистецтва на глибоко особистісні цінності.

Отже, аналіз досліджень з питань організації художньо-творчої діяльності, ознайомлення з досвідом окремих університетів свідчить, що одним з ефективних засобів мотивації та формування у студентів потреб до творчої самореалізації в різних видах художньо-творчої діяльності є вивчення вихідного рівня естетичної обізнаності, що дає можливість усвідомити прогалини в естетичній та художній освіті, цілеспрямоване заохочення студентів, починаючи з перших місяців навчання, до участі в активних формах художньо-творчої діяльності.

Привабливою, престижною й перспективною для молоді є *соціокультурна дозвілєва діяльність* у межах вільного від навчання часу, яка визначається як якісно новий рівень використання молоддю свого дозвілля, що виявляється в активній діяльності, спрямованій на особистий розвиток через засвоєння певної системи знань, цінностей, норм, зразків. Інакше кажучи, це певний рівень використання свого вільного від навчання часу, що охоплює не лише його обсяг і структуру, а й змістовну, якісну сутність – культурні й соціальні цінності, норми, знання, зразки художньої творчості.

У Національному університеті біоресурсів і природокористування в позанавчальний час значна увага студентів спрямовується на художньо-творчу діяльність. Запропоновані кафедрою культурології гуртки, клуби, молодіжні організації тощо дали змогу це здійснити. Так, за бажанням студенти могли відвідувати гуртки, танцювальні, естрадні, вокальні ансамблі; краєзнавчі клуби; музичну вітальню; народні та бальні танці; тощо.

Розглянемо ці форми роботи.

Заняття у вітальні “Золота ліра” дають можливість студентам ознайомитися з музичними шедеврами світової та національної класики; удосконалюючи виконавчу майстерність у вокальному та інструментальному жанрах студенти самоорганізують себе як особистість з почуттям власної гідності та національної самосвідомості.

Гурток створено з метою виховання естетичних смаків студентів, розширення і поглиблення знань молоді про класичну музику, прищеплення любові до духовних цінностей людства, виховання освічених культурних громадян України.

Завдання реалізуються через організацію діяльності виховного студентського колективу, який ставить за мету вивчення історії народної та світової музики; київської філармонії; відвідування музичних вистав з наступним їх обговоренням, що сприятиме розвитку художньо-естетичних здібностей студентів.

В основу роботи гуртка покладено принципи національного виховання, а саме: національної самосвідомості; любові до рідної землі, свого народу, української мови; шанобливе ставлення до культурної спадщини народів світу та українського народу.

Гурток любителів театру “Мельпомена” створено з метою виховувати естетичні смаки студентів, розширювати і поглиблювати знання молоді про драматургію і театр, прищеплювати любов до духовних цінностей людства, виховувати освічених культурних громадян України. На заняттях студенти вивчають особливості театру Стародавньої Греції, шкільний театр і вертеп в Україні, західноєвропейський театр у добу Відродження та Класицизму, знайомляться з творчою діяльністю Івана Котляревського – драматурга і організатора театру, історією київських театрів, творчістю режисера Леся Курбаса, сучасним театральним життям Києва.

Практичним втіленням набутих знань стали відвідування студентами театральних вистав: “За двома зайцями”, “Весілля Фігаро” (Український драматичний театр ім. І. Франка), “Кайдаші”, “Голубка” (Молодий театр), “Свідок обвинувачення” (студентський театр “Березіль”).

Художня студія “Голосіївська палітра” за мету ставить: виховання у студентства почуття прекрасного (естетичне виховання); розкриття їхніх творчих здібностей; підвищення культурного та загальноосвітнього рівнів.

Основні завдання художньої студії полягають у: навчанні основам образотворчого мистецтва (поняття про композицію, колорит, перспективу тощо); ознайомленні з видами і жанрами образотворчого мистецтва; опануванні різноманітною технікою малювання на рівні, необхідному для занять зі своїми дітьми або веденні гуртка образотворчого мистецтва тощо.

У гуртку *“Харизматичний оратор”* (керівник – ст. викладач І. В. Грищенко) студенти оволодівають практичними навичками різноманітних комунікативних стратегій, знайомляться із засобами ведення дискусії, вчать ся майстерності почувати себе впевненими, сильними ораторами, які легко спілкуються з будь-якою аудиторією, навчаються долати страх перед аудиторією, невербально впливати на людей, конструктивно критикувати, грамотно давати поради тощо.

Отримані знання та вміння мають допомогти студентам реалізувати свої ідеї, мрії та прагнення, використовуючи ораторське мистецтво як інструмент для зміни світу на краще.

Екскурсія – пізнавальний вид діяльності, що сприяє активному сприйняттю студентами нових знань із національної історії та культури. Екскурсійна робота є важливою формою позааудиторної навчально-виховної роботи, дієвим засобом здійснення комплексного підходу у справі національного і патріотичного виховання студентської молоді.

Гурток *“Київ – очима студентів НУБіП України”* є складовою частиною освітньої та культурно-виховної роботи студентської молоді.

Народний студентський театр “Березіль” (керівник – М. Вороненко, актор Молодого театру) своєю метою ставить розвиток акторських здібностей і творчих талантів студентів. Займаючись у театрі студенти ставлять вистави: “Стіна” (Ю. Щербак), “Циліндр”

(Е. де Філіппо), “Підступність і кохання” (Ф. Шіллер), “Кохання по-французьки” (М. Камулетті), “Весілля Фігаро” (Бомарше), “Свідок обвинувачення” (Агата Крісті).

У травні 2008 р. Постановою Колегії Головного управління культури і мистецтв студентському театру “Березіль” присвоєно звання “Народний”.

Студентський клуб “Культура твого регіону” створено з метою поглибленого вивчення історії та культури свого села, селища та містечка, де народився і проживає студент, особливостей культурного розвитку цієї місцевості, життя та діяльності визначних представників науки, літератури та мистецтва, що народилися, або проживають в ній, інтелектуального виховання студентів, поваги та любові до історико-культурної спадщини своєї країни, регіону, власного місця проживання, формування високої культури та естетичного смаку, відчуття громадянської відповідальності.

Гурток “Мистецтво сервірування” було створено з метою виховання естетичних смаків студентів, розширення і поглиблення знань щодо культури харчування.

Основними завданнями гуртка виступають ознайомлення з історією сервірування; навчання основам мистецтва сервірування; опанування різноманітним технікам сервірування тощо.

Заснований у листопаді 1996 року ансамбль бального танцю “*Чарівність*”, підготувавши понад 500 пар, більшість з яких є лауреатами та призерами міських, обласних, республіканських та міжнародних змагань зі спортивного бального танцю, мистецьких конкурсів та фестивалів народної творчості, є справді тією формою діяльності, яка допомагає студентам розкрити свої здібності й таланти.

Майже за 16 років свого існування ансамбль став активним учасником культурних заходів, запроваджених керівництвом НУБіП України, Київською міською та Голосіївською районною державними адміністраціями, іншими державними, мистецькими та спортивними установами. Учасники ансамблю виступають майже на всіх найпрестижніших сценах та танцювальних майданчиках м. Києва – це Національний палац “Україна”, Національний оперний театр ім. Т. Г. Шевченка, театр ім. І. Франка, театр ім. Лесі Українки, Палац спорту, Будинки кіно та ін.

Висновок. Отже, культурна ідентичність має не аби-який вплив на розвиток особистості. Кафедра культурології, опікуючись різнобічним розвитком студентства університету, сприяє розкриттю талантів кожної особистості.

Література:

1. Ананьев Б. Г. К психофизиологии студенческого возраста / Б. Г. Ананьев // Современные психолого-педагогические проблемы высшей школы / Под ред. Б. Г. Ананьева, Н. В. Кузьминой. – Вып. 2. – Л. : ЛГУ, 1974. – С. 3-15.
2. Культурология : учебное пособие / Сост. и отв. ред. А. А. Радугин. – М. : Центр, 2001. – 304 с.
3. Лайзанс П. Этика Канта и современность / П. Лайзанс. – Рига : АВОТС, 1989. – 225 с.
4. Хейстер И. М. К вопросу о моделировании объема знаний выпускников ВУЗа / И. М. Хейстер // Научная организация труда в ВУЗе. – М., 1989.